Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 1104
1000 BC Amsterdam
Telefoon 5.1, 2, e

Betreft: Onderzoek naar Loodverontreiniging in Amsterdamse Parken.

Risico van lood in de grond
Vroeger wisten mensen niet dat lood gevaarlijk was. Het zat bijvoorbeeld in benzine en in verf. En het werd gebruikt in aardewerk, dakpannen en meer. Ook kan het in de grond zitten waarmee in het verleden (bouw)terreinen werden opgehoogd. Hierdoor is het in de grond terecht gekomen van stads- en dorpskernen, negentiende-eeuwse wijken en industriegebieden. Lood zit dus al eeuwenlang in de Amsterdamse grond en gaat niet vanzelf weg. Maar uit onderzoek van het RIVM in 2015 blijkt dat deze stof schadelijk is voor de gezondheid, vooral voor jonge kinderen tot en met 6 jaar. Als een kind te veel lood binnenkrijgt, dan belemmert dat de ontwikkeling van het leervermogen (IQ). Het risico is grotendeels weg te nemen door bijvoorbeeld handen te wassen na het buitenspelen, voeten te vegen en door groente te kweken in bakken met schone grond. Lees hier meer over op www.ggd.amsterdam.nl/lood

Aanpak van de gemeente
In 2019 heeft de gemeente Amsterdam hogere eisen gesteld aan de hoeveelheid lood die in de grond mag zitten. De gemeente wil de blootstelling aan lood namelijk zoveel mogelijk beperken. De nadruk ligt op plaatsen met een gevoelige functie (veel bodemcontact en plaatsen waar kinderen spelen). Alle openbare speelplaatsen, kinderboerderijen, schooltuinen, speelplaatsen van kinderdagverblijven en basisscholen zijn voor 2020 allemaal onderzocht. Vervuilde speelplaatsen zijn gelijk schoongemaakt en. Ook alle parken hebben we nu onderzocht en in dit rapport vatten we de resultaten samen. Gelijktijdig met het onderzoek naar de parken biedt de gemeente ook de kans aan alle huis- en tuineigenaren een gratis lood in de bodem onderzoek. Tevens worden de volkstuinen nog onderzocht op het voorkomen van lood.

Methode
We hebben bijna alle parken onderzocht die binnen zones 2 tot en met 7 van de bodemkwaliteitskaart van Amsterdam vallen. Parken waar al voldoende gegevens beschikbaar waren, zoals Park Schinkelhaven, zijn niet opnieuw onderzocht. Alle parken in zone 1 zijn ook niet onderzocht omdat eerdere studies hebben aangetoond dat deze over het algemeen schoon zijn.

Het onderzoek werd uitgevoerd door het gecertificeerde bureau RSK, volgens de richtlijnen van de protocollen SIKB 8101, 8102 en 8103.

Monsters werden genomen op twee dieptes: van 0 tot 20 cm en van 2o tot 40 cm diepte.
Omdat het niet haalbaar was om elk park volledig te onderzoeken, zijn representatieve locaties gekozen. De locaties voor monstername binnen elk park zijn bepaald in overleg met de parkbeheerders, waarbij vooral gelet werd op plekken waar veel kinderen spelen.

De XRF-metingen werden geanalyseerd door de loodconcentraties per locatie te beoordelen en te vergelijken met de gemiddelde waarden van de deellocaties per park. Dit werd gedaan omdat kinderen niet altijd op dezelfde plek spelen en we een representatief beeld willen krijgen.

Beoordelingscriteria:

In overleg met de GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst) hebben we de resultaten beoordeeld op basis van de norm voor parken met de functie "Groen met natuurwaarden". Volgens de bodembeheernota van de gemeente Amsterdam mag de loodwaarde in deze parken niet hoger zijn dan 800 mg/kg.

Resultaten:

Park	**Deellocatie**	**Gemiddelde bovengrond per deellocatie**	**Gemiddelde ondergrond per deellocatie**	**Aanvullende handelingen noodzakelijk**	**Risico bij 2x per week spelen (IQ verlies)**
Erasmuspark					
Flevopark		Bovengrond: 161 Ondergrond: 242		Nee	1 punt
Frankendael	1	41,08	40,49	Nee	< 1 punt
	2	46,93	44,67	Nee	< 1 punt
	3	100,35	119,56	Nee	< 1 punt
	Gehele park	62,79	68,24	Nee	< 1 punt
Martin Luther Kingpark	1	64,79	65,37	Nee	< 1 punt
	2	45,01	45,22	Nee	< 1 punt
	Gehele park	54,9	55,3	Nee	< 1 punt
Oostelijke deel Westerpark	1	35,51	86,01	Nee	< 1 punt
	2	37,39	98,42	Nee	< 1 punt
	Gehele park	60,79	67,91	Nee	< 1 punt
Oosterpark	1	93,39	114,27	Nee	< 1 punt
	2	62,25	63,38	Nee	< 1 punt
	3	62,59	65,35	Nee	< 1 punt
	4	72,93	85,74	Nee	< 1 punt
	Gehele park	67,08	71,42	Nee	< 1 punt
Park Schinkelhavenkade		19,4	19,72	Nee	< 1 punt

Park Vliegenbos	1	90,9	81,34	Nee	< 1 punt
	2	82,01	73,02	Nee	< 1 punt
	3	72,57	70,07	Nee	< 1 punt
	4	130,74	124,44	Nee	< 1 punt
	Gehele park	93,85	87,22	Nee	< 1 punt
Sarphatipark	1	28,34	32,69	Nee	< 1 punt
	2	49,65	50,13	Nee	< 1 punt
	3	47,92	59,49	Nee	< 1 punt
	4	82,58	92,84	Nee	< 1 punt
	Gehele park	52,12	58,79	Nee	< 1 punt
Singelstraat Weesp		434,18	454,36	Ja	1-3 punten
Vondelpark	1	58,89	63	Nee	< 1 punt
	2	34,97	36,76	Nee	nihil
	3				
	4	79,8	73,68	Nee	< 1 punt
	5	70,04	89,21	Nee	< 1 punt
	6	50,71	52,59	Nee	< 1 punt
	7	68,99	77,79	Nee	< 1 punt
	8	108,85	136,68	Nee	< 1 punt
	9	117,1	135,14	Nee	< 1 punt
	10	83,42	88,21	Nee	< 1 punt
	Gehele park	67,13	75,23	Nee	< 1 punt
Wertheimpark		107,3	133,55	Nee	< 1 punt

Conclusie en aanbevelingen
Het onderzoek naar loodverontreiniging in Amsterdamse parken toont aan dat de meeste parken binnen de vastgestelde normen voor loodconcentraties blijven, wat een positief signaal is voor de volksgezondheid, vooral voor jonge kinderen die het meest kwetsbaar zijn voor de schadelijke effecten van lood.

De meeste onderzochte parken vertonen loodconcentraties die significant lager zijn dan de maximale toegestane waarde van 800 mg/kg, vastgesteld voor parken met de functie "Groen met natuurwaarden". In geen van de parken, behalve Singelstraat in Weesp, zijn loodconcentraties aangetroffen die aanvullende acties vereisen.

De Singelstraat in Weeps vertoont loodconcentraties die de veilige grenzen overschrijden, met waarden tot 454,36 mg/kg in de ondergrond. Ondanks dat de maximale toegestane waarde niet overschreden wordt, vind de gemeente Amsterdam een verlies van 1 tot 3 IQ punten te veel. De gemeente heeft de buurt ingelicht, nader onderzoek verricht en ook hiervan zijn de resultaten met de buurt gedeeld. In samenspraak met de buurt is besloten dat de Singelstraat Weesp in het najaar van 2024 wordt gesaneerd.

Concluderend, bij tweemaal per week spelen in Amsterdamse parken zijn de mogelijke gevolgen voor kinderen minimaal, met uitzondering van de locatie Singelstraat in Weesp. Deze locatie vereist sanering, welke gepland staat voor het najaar van 2024.

Conclusies en Aanbevelinge

Hoe worden burgers geïnformeerd over de resultaten en mogelijke gezondheidsrisico's?